

Texten till avsnittet "Att hitta jobb och arbeta i Finland" i Ymmärrä Suomea -videoserien

Att man arbetar möjliggör en fungerande ekonomi och ett fungerande samhälle i Finland.

Med skatter som betalas av arbetstagare och arbetsgivare finansieras den gemensamma välfärden, såsom utbildning och hälsovård. Arbete är även betydelsefullt för de anställda själva.

Joonas tog examen som elingenjör för ett par månader sedan. Joonas hade inget arbete så han anmälde sig som arbetslös arbetssökande vid TE-byrån i sin egen hemstad.

Joonas får arbetslöshetsförmån finansierat med skattemedel så länge han är arbetslös och aktivt sökte arbete.

Joonas kollar dagligen arbetsplatsannonser i TE-byråns webbtjänst och skriver arbetsansökningar. Dessutom berättar han och hans kompisar i sociala medier att han är en duktig jobbare.

Mariam börjar idag på sitt nya jobb.

Hennes föräldrar har alltid påmint henne om att det är viktigt med bra kunskaper i finska för att få studie- och arbetsplats.

Mariam blev antagen till att studera psykologi. Hon hoppas att hon i framtiden även ska kunna använda sitt eget modersmål i arbetet med kunderna.

Mariam får studiestöd som finansieras med skattemedel, men tänker tjäna extra pengar genom att jobba kvällar och veckoslut.

Pedro hittade inget jobb som han var intresserad av, så han blev sin egen chef och grundade ett företag.

Att starta ett företag kräver arbete, men var lättare än Pedro trodde: han fick mycket hjälp av nyföretagarcentralen och skattebyrån med exempelvis frågor om grunda företag och beskattning.

Pedro kunde även gå en gratis företagaruutbildning och kunde finslipa sin affärsplan med handledning av proffs. Hans mål är att anställa sin första arbetstagare innan slutet av året.

Sarah är arkitekt. Hon flyttade till Finland med sin make och ville stanna kvar här efter skilsmässan. Hon tycker att det är fint att arbetstagare i Finland har många rättigheter och mycket att säga till om.

Finland – mitt hem

Stig in. Det lönar sig.

Sarah är förtroendeman på sin arbetsplats. Det innebär att hon utöver det egna arbetet som arkitekt övervakar att kollektivavtalet och arbetslivslagarna följs på den egna arbetsplatsen. Hon ser även till att alla arbetstagare behandlas rättvist och lika.

Det finländska arbetslivet regleras av flera lagar, till exempel om arbetsavtal, arbetstid, semester och likabehandling samt branschspecifika kollektivavtal.

Rättigheterna och skyldigheterna som fastställs i lagarna gäller alla arbetsgivare och arbetstagare i Finland.

I Finland har alla arbetstagare exempelvis rätt till lediga dagar, pauser, regelbunden löneutbetalning och sjukledighet vid behov. Arbetisdagens längd är vanligtvis högst åtta timmar.

Vid anställning ingår arbetstagaren och arbetsgivaren ett arbetsavtal som innefattar arbetsuppgifter, arbetstid, anställningens längd, lönens storlek och löneutbetalningsdag. Det lönar sig alltid att ingå ett skriftligt arbetsavtal.

Arbetsgivaren ser till att skatt betalas för lönen i enlighet med arbetstagarens skattekort samt övriga obligatoriska avgifter.

Arbetsgivaren har rätt att leda arbetet och utfärda anvisningar och bestämmelser till de anställda i anslutning till arbetet. Arbetsgivaren har även rätt att säga upp arbetsavtalet i situationer som fastställs i lagen.

Arbetstagaren är skyldig att följa de spelregler som man kommit överens om i lagar och arbetsavtalet och utföra sitt arbete med omsorg.

Arbetsgivaren ska även se till att alla anställda har lagstadgade försäkringar, företagshälsovård och en trygg arbetsmiljö.

Största delen av finländarna är medlem i ett fackförbund.

Ett fackförbund är en intresseorganisation som försvarar och främjar arbetstagares arbetsvillkor. Fackförbundet hjälper sina medlemmar vid konflikter mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Rätten att vara medlem i ett fackförbund är stadgad i lagen och arbetsgivaren kan inte förhindra detta med ett avtal.

Ofta hör medlemmarna i fackförbundet även till en arbetslöshetskassa. Arbetslöshetskassan betalar en arbetslöshetsförmån till sina medlemmar för tid som arbetslös. Beloppet för arbetslöshetsförmånen som betalas av arbetslöshetskassan utgår från personens tidigare lön.

Efter slutförd karriär går finländarna i pension, vanligtvis i åldern 60-70 år. Pensionsåldern varierar enligt födelseår och yrke.

Närings-, trafik- och
miljöcentralen

**Hävkraft
frånEU**
2014–2020

Europeiska unionen
Europeiska socialfonden

I Finland får alla äldre pension. Arbetstagares pension är större ju längre man har arbetat och ju högre lön man har haft. Företagare sköter själva sina pensionsavgifter.

Man har alltså ekonomisk nytta av arbete även efter avslutad karriär.

Pension betalas även till utlandet, om en person som arbetat och tjänat in pension i Finland flyttar bort från Finland.

Joonas hittade ett intressant jobb på TE-byråns webbplats. Han ringde först till numret i annonsen för att fråga mer om jobbet.

Eftersom jobbet fortfarande verkade intressant började han skriva en arbetsansökan. I ansökan beskriver han sin utbildning och arbetserfarenhet. Han beskriver dessutom sig själv som en flitig och yrkeskunnig arbetstagare. I ansökan ska han även uppge en referens. Joonas har bett chefen på hans praktikplats om en referens.

Om Joonas inte snart får jobb inom sin egen bransch tänker han även söka jobb inom andra branscher. Det lönar sig att ta emot allt slags arbete, eftersom arbetserfarenhet alltid är en fördel då man söker arbete nästa gång. På många arbetsplatser är det även möjligt att med tiden få mer krävande arbetsuppgifter och högre lön.

För tillfället får Joonas arbetslöshetsförmån, men han har alltid ont om pengar. Han hoppas att han snart hittar jobb. Tack vare jobbet skulle han lära känna nya människor, lära sig nya saker, känna sig nyttig och ha råd med även annat än det allra nödvändigaste.